

Szabad improvizációs tánc komolyzenére Kokas Klára zenepedagógiájában

Székely Csilla Imola

Kulcsszavak: Kokas-pedagógia, komplex művészetpedagógia, képességfejlesztés

Absztrakt

Az előadás célja: a Kokas-életműből (ld. Kokas, 1972, 1992, 1998, 2001, 2007, Deszpot, 2009, 2012, valamint a Kokas-filmgyűjtemény, 2013) kiemelni és bemutatni azt a zeneértési- és befogadási módszert, amelyben a gyerekek szabad improvizációval jelenítették meg a zenével való találkozásuk fantáziaképeit, mozgással fejezve ki a belső lelki tartalmakat, mondanivalót, érzelmeket, amelyet a zene és a társak jelenléte, azok néma mozgásos üzenetei generáltak bennük. Kokas Klára tanításaiból, kézírataiból, publikációiból kirajzolódik a gyerekekhez való viszonya, a gyerekről alkotott képe, amelyből következik a zenei alapú képességfejlesztést, egész személyiséget érintő pedagógiája. A Kokas-életmű egy részletének bemutatására vállalkozom, arra, amely a zenés-táncos improvizáció által segít a gyermeknek kifejezni önmagát, érzéseit, félelmeit, vágyait, és amely abban volt újszerű, hogy a tánc végeztével a gyerekek megfogalmazták a képzeletükben megszületett és kiábrázolt történetet. A módszer, az eszközök, a személyiségfejlesztő hatás a zenepedagógia, táncterápia illetve egészségnevelés határterületén mozog, ezáltal komplex módon fejleszti a különböző koordinációs, esztétikai-zeneértési, önkifejezési képességeket, ezek mellett pedig a csoportban való munka jelenti a szocializációs képességek fejlesztését, az empátiát, az egymásfigyelmet is.

A képességfejlesztésnek lehet sok eszköze, Kokas Kláráé a zene: a hangok, hangzások, akusztikai élmények, hangzásra építő, énekes játékok, zenére történő mozgás, sőt légzőgyakorlatok, koncertek, tánc, művészi alkotás zenére, mesekomponálás.

A zenés foglalkozás ugyanakkor esztétikai élmény, életstílus-alkítás, improvizálás, memóriafejlesztés, megosztott figyelem, rugalmas gondolkodás fejlesztése, önálló ismeretszerzés forrása.

Analitikus, szövegelemző módszerekkel feltárt kutatási eredményeimet e címszavak köré rendezem, amely fogalmak lejegyzett és kiadott könyveiből, óramondásaiból, esszéiből, életmű-DVD-jének anyagából, óráiról készült rövidfilm-gyűjteményéből körvonalazódik: zene, képzelet, tánc, komplex művészetpedagógia, képességfejlesztés.

Kokas Klára személyiségében egyesültek az innovatív pedagógiai módszerek, a fokozhatatlan figyelem, a gyermeki személyiség tisztelete, a tantárgyi integráció egy minden rezdülésre figyelő világszemlélettel, a derű ajándékával, a képességek, talentumok szokatlan értelmezésével. Tanítása gyermekközpontú, valódi tantárgya a zenepszichológia.

Új fókusszal kerülnek feldolgozásra Kokas Klára életművének dokumentumai, a lelkiségét, vallásosságát, világnézeti felfogását tükröző elemek és ezek hatása a személyiség egyes tulajdonságaira. Ezzel lehetővé válik Kokas Klára pedagógiájának alkalmazása új területeken – pl. a valláspedagógiában, lelkigondozásban, lelki nevelésben.

Szakirodalom

Deszpot Gabriella (2009): Zenei átváltozás. Kokas Klára komplex művészeti programja, mint pedagógia és terápia. *Parlando*, **51.** 6. sz. 5-11.

Deszpot Gabriella (2012): *Kokas Klára és alapítványának bemutatása*. Kokas Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány, Budapest.

Gönczy László (2009): Kodály-koncepció: A megértés és alkalmazás nehézségei Magyarországon. *Magyar Pedagógia*, **109.** 2. sz. 169–185. [on-line] http://www.magyarpedagogia.hu/document/Gonczy_MP1092.pdf

Kokas Klára (1972): *Képességfejlesztés zenei neveléssel*. Zeneműkiadó, Budapest.
Kokas Klára (1992): *A zene felemeli kezeimet*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
Kokas Klára (1998): *Öröm, bűvös égi szikra*. Akkord Zenei Kiadó, Budapest.
Kokas Klára (2001): *Amerikában tanítottam*. BKL Kiadó.
Kokas Klára, Lájner Józsefné, Furka Bea és Kocsis Melinda (2007, szerk.): *Öröm, bűvös égi szikra*. Multimédiás DVD-rom tanításaimról. Szerzői kiadás, Budapest.
Kokas Klára filmjei (2013): *Zenében talált világ*. Kokas Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány, Budapest.
Kokas Klára Agape Zene-életöröm Alapítvány honlapja. 2016. 11. 10-i megtekintés, <http://www.kokas.hu/>